

PROF. DR. GALLUS REHM EMLÉKÉRE (1924 NYOMJA – 2020 MÜNCHEN)

Prof. Dr. Gallus Rehm a 90. születésnapjára készült beszéde közben

Prof. Dr. Gallus Rehm és felesége, Annamária 2004-ben

Gallus Rehm professzor 1924. október 18-án született Nyomján (Baranya megye, bólyi járás), ami a mai Szederkény része.

A budapesti Német Gimnáziumban érettségizett. Ott ismerte meg későbbi feleségét, Annamáriát. Behívták a német hadseregbe, amerikai hadifogságba került. Bajorországban megtalálta édesanyját (édesapját 1944 novemberében a szovjet katonák agyonlőtték). Összeházasodtak Annamáriával. Négy gyermekük született.

1947-1951 között a Münchener Műszaki Főiskola (ma Műszaki Egyetem) Építőmérnöki Karán tanult. 1951-től 1963-ig Rüscher professzor (akit a modern német vasbetonépítéstudomány magalapítójaként tartanak számon) tudományos munkatársa a Münchener Egyetemen, ahol fő kutatási területe a vasbeton repedésével és az acélbetét tapadásával és korróziójával volt kapcsolatos. 1963-ban alapította Münchenben mérnöki irodáját és Acélbetétvizsgáló Intézetét.

1968-tól 1973-ig a Braunschweigi Műszaki Egyetem Építőanyag és Vasbetonszerkezetek Intézetét vezette. Fő kutatási területei a vasalás, a tűzállóság, az épületfizika, az épületkémia, a korrózió különleges esetei és a rögzítéstechnika voltak.

1973-tól 1990-ig, nyugdíjba vonulásáig a Stuttgarteri Egyetem Épületszerkezeti Anyagok Tanszékét vezette és az Otto-Graf Intézet igazgatója volt. Kutatásai az egész építőipar területére terjedtek ki, pl. feszítőbetétek feszültség alatti korróziója és a vasalás fáradása, kis repedéstágasságot eredményező vasalási rendszerek kidolgozása, a vasalás hegesztése, minőségellenőrzés statisztikai alapon, egyenes és hajlított bordázott acélbetétek lehorgonyzási hosszának meghatározása az új DIN 1045 szerint.

Az építőipar új területével is foglalkozott, pl. a könnyű felületszerkezetek, a környezetbarát építés valamint a történeti szerkezetek rekonstrukciója és fenntartása.

Több nemzetközi tudományos bizottság munkájának volt részvevője, illetve vezetője: RILEM, FIP, CEB stb.

1963-ban alapította meg az "Acélbetét vizsgáló állomást" és ettől kezdve önálló mérnöki tevékenységet is végzett.

1990 óta saját mérnökirodát vezetett, ahol fő területe a történeti szerkezetek rekonstrukciója. Szaktanácsai alapján készült el pl. a müncheni Olimpiastadion világhírű sátorfeteje csomópontjainak és kötélzetének korrózióvédelme, a mannheimi Theodor Heuss híd ferdekábeleinek javítása, több ipari-, lakó- és középület felújítása, műemlékek és történeti tartószerkezetek alapozásának és boltozatának megerősítése.

Fontos szerepet játszott a bajorországi építészeti műemlékek állagmegóvási munkájában. Leghíresebb rekonstrukciós munkái közé tartozik a müncheni Frauenkirche tornyának és karzatának megerősítése és felújítása és a Szent Martin téglatemplom rekonstrukciója Landshutban. Az 1385 és 1500 között épült templom 130,1 m magas tornya állékonyságának vizsgálatáról és alapjainak megerősítéséről a Vasbetonépítés c. folyóirat 2005/1. számában számoltunk be. Ez a világ legmagasabb téglából épült tornya. Jó 30 év múlva, 2019-ben pápai elismerést kapott ezért a (hosszú ideig vitatott) mérnöki teljesítményért. (Megemlítésre méltó az a megállapítása, hogy "a mai téglaminőségek és méretezési előírások alapján ez a torony csak harmad olyan magas lehetne".)

A vasbetonépítés alapvető kérdéseivel (is) foglalkozott: a betonacél és beton együttdolgozása (tapadás), korrózióvédelem, rögzítéstechnika (Fischer, Hilti, UPAT stb. voltak állandó megbízói évtizedeken keresztül).

Nevéhez fűződik a Tempcore betonacélfajta (ma gyakorlatilag világszerte minden 'modern' betonacél ezzel a technológiával készül) alapvető tulajdonságainak vizsgálata és alkalmazási feltételeinek kidolgozása. Mindvégig figyelemmel kísérte a vasbetonépítés és az építőanyagok fejlődését, szakértésével, tapasztalataival támogatta a kollégákat.

Sok fiatal mérnök doktori disszertációjának készítésénél „bábáskodott”, és sok dolgotnak volt bírálója.

Jelentős szerepet játszott Rehm professzor

1. ábra: 2004. évi Palotás László-díj átadás BME Díszterem: Gallus Rehm előadását tartja

úr a *Magyarországból Származó Németek Szövetsége* megalapításában. 1980-87 között a német országos küldöttgyűlés elnöke, 1987-99 között a szövetség elnöke volt.

1989-ben megkapta a Német Szövetségi Érdemkereszt 1. Osztálya kitüntetését.

1984-ben a Braunschweigi Műszaki Egyetem díszdoktori címét kapta meg.

1991-ben a Budapesti Műszaki Egyetem díszdoktorává nevezte ki.

1991-ben a BME díszdoktorrá avatása alkalmából alapította meg a *Dr. Gallus Rehm Alapítványt* az Építőanyagok és a Vasbetonszerkezetek Tanszékek hallgatói és fiatal kutatói számára.

Az Alapítvány célja: az egyetem magasan képzett tudományos utánpótlásának anyagi támogatása a német nyelvű szakismeret megszerzésén keresztül. Így egyetemi hallgatók tudományos munkáját (doktori-, diploma- vagy tudományos diákköri munkáját) díjazta, vagy külföldi rész képzését támogatta az alapítvány.

2018-ban a Müncheneri Műszaki Egyetem tiszteletbeli szenátorává választotta.

2004-ben Gallus Rehm professzor úr kiemelkedő szakmai

2. ábra: A 2004. évi Palotás László-díj átadás: Forgó Lea és Nemes Rita az Alapítvány nevében gratulálnak Prof. Gallus Rehmnek

tevékenységét a *fib* (Nemzetközi Betonszövetség) Magyar Tagozata Palotás László-díjjal ismerte el (*1. és 2. ábra*).

Rehm Professzor úr 75. születésnapjára 1999 novemberében meghívást kapott budapesti jó barátja, Prof. Balázs György és felesége is (*3. ábra*).

Szoros kapcsolatok fűzték a szülőfalujához. Adományaival segítette a nyomjai Szent Simon és Júdás Tádé katolikus templom helyreállítását. Szederkény díszpolgárává avatta. 90. születésnapjára a község kórusa kiutazott Münchenbe és a reggeli hálaadó istentiszteleten énekével lepte meg, majd a bensőséges ebéd során énekével köszöntötte az ünnepeltet a mintegy 40, népviseletbe öltözött szederkényi énekes, élükön a polgármesterrel és feleségével. Prof. Gallus Rehm feleségével a 90. születésnap ünnepségen a *4. ábrán* látható.

2020. augusztus 27-én távozott közülünk.

2020. szeptember 9-én fél tizenegykor a München obermenzingeri temető harangjával egyidőben a nyomjai Szent Simon és Júdás Tádé harangjai is búcsúztatták a falu hű fiát.

Kollégaként és barátként szeretettel és tisztelettel gondolunk útmutatásaira, amit személyes formában, vagy munkáin keresztül kaptunk.

Köszönjük segítségét a szakmai kérdéseink megoldásában, és az élet útvesztőiben való eligazodásban.

Külön köszönet a több mint száz hallgató fiatal mérnök kiemelkedő munkájának a Professzor Gallus Rehm Alapítványon keresztül nyújtott támogatásáért, aminél mindig fontos szempont volt a német nyelv használata is.

Tisztelettel és hálával gondolunk szakmai életútjára, emberi tartására és minden irányú segítőkészségére.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Balázs L. György, Windisch Andor, Józsa Zsuzsanna, Nemes Rita

3. ábra: 75. születésnap Münchenben Balázs Györgyné Éva, Gallus Rehm és felesége Annamária, Balázs György

4. ábra: 90. születésnap Münchenben Gallus Rehm feleségével Annamáriával